

Yttrande över ”Om prövning och omprövning – en del av den gröna omställningen” (SOU 2022:33)

Boverkets ställningstagande

Boverket avgränsar sitt yttrande till myndighetens ansvarsområden; samhällsplanering, byggande och boende.

Boverket tillstyrker Miljödepartementets betänkande ”Om prövning och omprövning – en del av den gröna omställningen” (SOU 2022:33) när det gäller:

- Att samordna riksintressena bättre.

Boverket avstyrker däremot betänkandet när det gäller:

- Att begreppet ”betydande miljöpåverkan” ska användas vid bedömning av omgivningspåverkan.

Boverkets synpunkter

4.1.3 Begreppet ”betydande miljöpåverkan” ska användas vid bedömning av omgivningspåverkan

Boverket avstyrker förslaget på grund av bristande motivering av förslaget och avsaknad av resonemang vad avser konsekvenser för annan prövning där begreppet ”betydande miljöpåverkan” används. Att utredningen konstaterar att begreppet används i MKB-direktivet och att det med förslagen ändring blir en enhetlighet förklarar inte syftet med ändringen. Eftersom utredningen hänvisar till att begreppet används i MKB-direktivet så förstår en välinformerad läsare att begreppet används för att avgöra när en miljöbedömning enligt 6 kap. MB ska göras. Det är en brist att utredningen inte diskuterar kopplingar mellan föreslagna ändringar och nuvarande bestämmelser i 6 kap. MB. Utredningen nämner inte att begreppet också används i plan- och bygglagen (2010:900), PBL, både för att avgöra när ett så kallade MKB-projekt ska planläggas (4 kap.

2 § första stycket 3 PBL) och för att avgöra när en plan ska genomgå strategisk miljöbedömning (5 kap. 11 a § och 4 kap. 34 § PBL).

I avsaknad av utredningens bedömning uppstår bland annat dessa frågor. Är bedömningarna enligt 6 och 9 kap. MB fristående från varandra eller är de sammankopplade? Krävs en undersökning, motsvarande bestämmelserna i 6 kap. MB, för att bedöma om tillstånd krävs eller inte? Vad får föreslagna ändringar för följder för detaljplanering av projekt med betydande miljöpåverkan?

6.1.1 Stärk länsstyrelsens roll som nav och aktiv samrådspart

Enligt Boverkets uppfattning har länsstyrelserna redan i dag en stark roll när det gäller att företräda statens intressen och att förhålla sig till konkurrerande riksintresseanspråk. Myndigheten delar utredningens bedömning att länsstyrelserna behöver mer resurser för att arbeta med att samordna riksintressemyndigheternas anspråk (se 11.3.3 Tydligare och mer samordnade myndigheter).

Enligt Boverkets uppfattning bör också Riksantikvarieämbetet anges i 6 kap. 32 a § MB. Detta eftersom frågor som rör kulturmiljön ska hanteras i en miljöbedömning.

6.1.3 Samordna riksintressen bättre

Boverket är positivt till förslaget att regeringen bör ge berörda riksintressemyndigheter i uppdrag att, i samverkan med varandra och med länsstyrelsen, ta fram strategier och planeringsdokument som hanterar målkonflikter. I sammanhanget kan nämnas Boverkets slutrapport 2022 (rapport 2022:05) Ramverk för nationell planering. I rapporten föreslås en grundstruktur till ett ramverk för nationell planering, bestående av ett Råd för samhällsplanering, Arena för samverkan mellan statliga myndigheter samt Forum för dialog mellan planeringsaktörer. Myndigheten bedömer att de olika typerna av dokument som utredningen förslår kan öka förståelsen för motstående statliga intressen och förhoppningsvis skapa förutsättningar för att flera riksintresseanspråk kan tillgodoses inom samma mark- och vattenområde. En brist i utredningens resonemang är att den inte nämner att riksintressemyndigheterna måste revidera sina riksintresseanspråk utifrån ställningstagande i sådana dokument. Detta eftersom det är i de kommunala översiktsplanerna som riksintresseanspråken ska behandlas och konflikter mellan olika riksintresseanspråk hanteras.

Utredningen anser också att det kan finnas ett behov av att ge riksintressemyndigheterna i uppdrag att uppdatera sina riksintresseanspråk och hålla anspråken aktuella. Boverket delar utredningens bedömning att det i många fall finns ett behov av att aktualitetsförklara riksintresseanspråken. I anslutning till det kan det nämnas att Boverket 2021 i slutrapporten (rapport 2021:14) till ett regeringsuppdrag om riksintressen konstaterade att det finns ett behov av att förtydliga ansvarsfördelningen mellan riksintressemyndigheterna och länsstyrelserna, speciellt när det gäller ansvaret för att tillhandahålla kunskapsunderlag rörande riksintresseanspråken.

I detta ärende har generaldirektör Anders Sjelvgren beslutat och signerat beslutet elektroniskt. Föredragande har varit jurist Lars Lennwall. I den slutliga handläggningen har också rättschef Yvonne Svensson, enhetschef Sonia Andersson, expert Otto Ryding och jurist Karl Evald deltagit.

Anders Sjelvgren
generaldirektör

Lars Lennwall
jurist

Kopia till:
miljoprovningsenheten@regeringskansliet.se
petter.troedsson@regeringskansliet.se